

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

เรื่อง

วิจักษ์วรรณคดี

ผู้สอน ครุณิสาชล รุ่งเนย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

วิจักขณ์วรรณคดี

สุภาวดีตพระร่วง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
๒. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

ทบทวนความรู้

เรื่อง สุภาษิตพระร่วง

สุภาषิตพระร่วง สันนิษฐานว่าแต่งขึ้นใน “สมัยสุโขทัย”

สุภาषิตพระร่วง เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “บัญญัติพระร่วง”

สมัยรัชกาลที่ ๓ ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้

จารึกสุภาषิตพระร่วง

ไว้บนฝาผนัง วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

สุภาषิตพระร่วง ไม่ปรากฏนามผู้แต่งที่แน่นอน และพบหลายฉบับ
สำหรับฉบับที่นำมาเป็นแบบเรียนได้รับการชำระโดย

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ลักษณะคำประพันธ์ แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภท

ร่ายสุภาพ โคลงกระทู้ โคลงสองสุภาพ

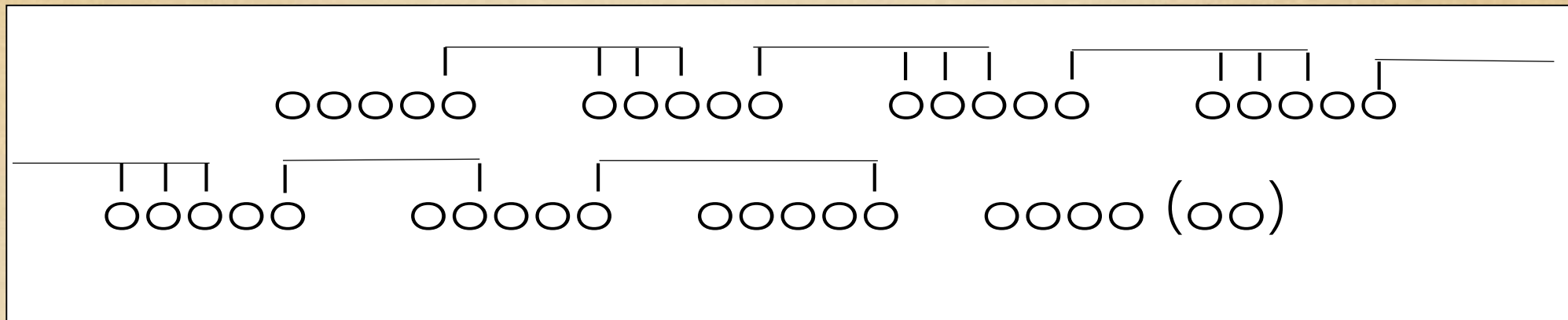
ลักษณะของเนื้อเรื่อง

ข้อคิด คติเตือนใจ การใช้ชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ

ลักษณะคำประพันธ์ ประเภทร่ายสุภาพ ร่ายเป็นร้อยกรองที่เก่าแก่
ของไทย กวีนิยมแต่งคู่กับโคลง ร่ายมีการบังคับฉันทลักษณ์น้อยเมื่อเทียบกับ
ร้อยกรองประเภทอื่นๆ แต่มีท่วงทำนองที่ไพเราะ

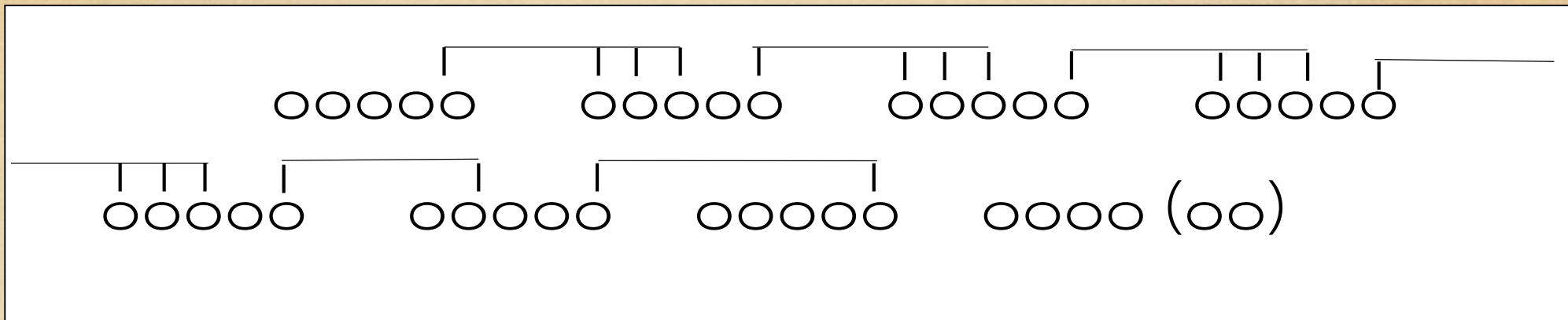
ร่ายสุภาพ

ปางสมเด็จพระร่วงเจ้า เฝ้าผ่านภพสุโขทัย มล็กเห็นในอนาคต
จึงผายพจนประภาษ เป็นอนุศาสนกถา สอนคนานรชน.....

รายชื่อภาพ

ปางสมเด็จพระร่วงเจ้า เฝ้าแผ่นภาพสุโขทัย มลักเห็นในอนาคต
จึงผายพจนประภาษ เป็นอนุสาสนกถา สอนคนนารชน.....

ร่ายสุภาพ

๑. ร่ายสุภาพเป็นบทประพันธ์ที่ไม่กำหนดความยาว จะแต่งให้ยาวเท่าใดก็ได้แต่จะจบด้วยโคลงสองสุภาพ
๒. ในแต่ละวรรคจะใช้คำ ๕ คำเป็นส่วนใหญ่ บางวรรคอาจจะมีมากกว่า ๕ คำ แต่จะนิยมให้มี ๕ คำ

โคลงสองสุภาพ

ลักษณะของ โคลงสองสุภาพ คือ บทหนึ่งมี สามวรรค

วรรค ๑ และวรรค ๒ วรรคละ ๕ คำ วรรค ๓ มี ๔ คำ

บังคับเอก-โท วรรค ๑ คำที่ ๔ เอก, คำที่ ๕ โท

วรรค ๒ คำที่ ๒ เอก, คำที่ ๕ โท

วรรคที่ ๓ คำที่ ๑ เอก, คำที่ ๒ โท

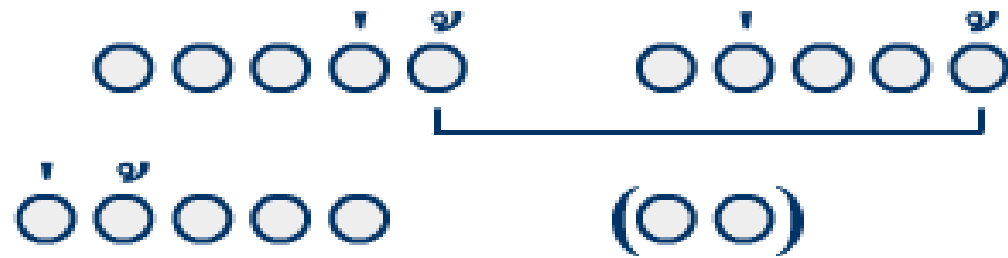
สัมผัสภายในบทมีเพียงท้ายวรรค ๑ และ ๒

สัมผัสระหว่างบท ท้ายวรรค ๓ กับคำที่ ๓ ของวรรค ๑ ในบทต่อไป

โคลงสองสุภาพ

โดยอรรถอันถ่องถ้วน
เลิศอ้างทางธรรม แลนา ฯ

แถลงเลิศเหตุเลือกถ้วน

โคลงกระทู้

บัณ เจิดจำแนกแจ้ง
ทิต ยุบลบรรหาร
พระ ปิ่นนคราสถาน
ร่วง ราชนามนี้ได้

พิศดาร ความเฮย
เหตุไว้
อุดรสุข ไทยนา
กล่าวถ้อยคำสอน

โคลงกระทู้

โคลงกระทู้ ก็คือ โคลงสี่สุภาพ ที่มีกระทู้หน้าวรรค

กิจกรรมกลุ่ม

ให้นักเรียนศึกษาสุภาพิธีตพระระร่วง

๑) สุธาษิตพระร่วงแสดงให้เห็นลักษณะเด่นของ
ภาษาไทยอย่างไร

๒) คำสอนในสุภาษิตมีความทันสมัยหรือไม่ อย่างไร

๓) สุธาษิตมีบทบาทต่อวิถีการดำรงชีวิต
ในสังคมอย่างไร

นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง สุภาษิตพระร่วง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านวรรณคดี เรื่อง สุภาจิตพระร่วง แล้วตอบคำถาม

ตอนที่ ๑ สุภาจิตพระร่วงที่กำหนดเป็นการสอนเกี่ยวกับเรื่องใด

๑. อย่าไต่ตนให้เกิน

.....

๒. ทดแทนคุณท่านเมื่อยาก

.....

๓. เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว

.....

๔. พึ่งฝันเมื่อต่อญาติ

.....

๕. อย่าไต่สูงให้พ้นศักดิ์

.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านวรรณคดี เรื่อง สุภาจิตพระร่วง แล้วตอบคำถาม

ตอนที่ ๑ สุภาจิตพระร่วงที่กำหนดเป็นการสอนเกี่ยวกับเรื่องใด

๖. อย่าไฝเอาทรัพย์ท่าน

๗. อย่าผูกมิตรคนจร

๘. อย่าขัดแย้งผู้ใหญ่

๙. อย่ารักห่างกว่าชิด

๑๐. อย่าใจเบาจนหนัก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านวรรณคดี เรื่อง สุภาชิตพระร่วง แล้วตอบคำถาม

ตอนที่ ๒ นักเรียนยกตัวอย่างที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวันจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ที่นักเรียนสามารถนำข้อคิดจากเรื่องสุภาชิตไปปรับใช้ได้ พร้อมแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมเดี่ยว

ให้นักเรียนเขียนข้อคิดหรือคติประจำใจ
ที่นักเรียนยึดเป็นหลักในการปฏิบัติตน
ลงในสมุดและตกแต่งให้สวยงาม